

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Teorie kryminologiczne**

Nazwa w języku angielskim: **Criminological theories**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**

Kierunek studiów: **Pedagogika**

Poziom studiów: **Studia I stopnia**

Forma studiów: **Niestacjonarna**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Projekt	Laboratorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	-	-	12	-	-
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	-	-	50	-	-
Forma zaliczenia	-	-	Zaliczenie z oceną	-	-
Liczba punktów ECTS	-	-	2	-	-

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przedstawienie (według podstawowych nurtów kryminologicznych) zagadnień teorii kryminologicznych (o charakterze głównie etiologicznym) starających się odpowiedzieć na podstawowe pytania kryminologii jako nauki.
----	--

C2	Nabycie przez studenta, w stopniu zaawansowanym, wiedzy z zakresu kryminologii, socjologii, psychologii.
C3	Przez poznanie przyczyn, uwarunkowań i mechanizmów powstawania zachowań patologicznych ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości, nabycie przez studenta zaawansowanej wiedzy z zakresu przestępczości jako groźnego zjawiska społecznego oraz metod badań właściwych dla kryminologii, a także umiejętności praktycznego wykorzystania omawianych instytucji, w tym prawidłowej interpretacji zachowań przestępczych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU	
Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student posiada zaawansowaną wiedzę o powiązaniach kryminologii z innymi naukami (w szczególności z psychologią, socjologią, psychiatrą, statystyką, pedagogiką resocjalizacyjną, naukami penalnymi).
PEU_W02	Student posiada zaawansowaną wiedzę o społeczno-polityczno-ekonomicznym podłożu zjawisk przestępnych i patologicznych oraz o wieloaspektowych, biologiczno-psychologiczno-społecznych podstawach zachowania człowieka i konsekwencjach zachowań jednostki.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi wyjaśnić przebieg procesów społeczno-gospodarczo-politycznych oraz ich wpływ na przestępczość i patologie społeczne. Potrafi prawidłowo interpretować uzyskiwane dane dotyczące skali przestępczości i wyjaśniać treść przepisów prawnych dotyczących kluczowych instytucji prawa karnego.
PEU_U02	Student potrafi wskazać środowiskowe podstawy wychowania i rozwoju jednostki. Potrafi wskazać czynniki o charakterze psychologicznym wpływające na zachowania przestępcze. Potrafi umiejętnie praktycznie posługiwać się aparatem pojęciowym dotyczącym opisywania i charakteryzowania przestępczości jako zjawiska społecznego oraz problemu dla systemu prawnego.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student potrafi krytycznie ocenić posiadaną wiedzę i umiejętności, a także rozwijać je interdyscyplinarnie.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – KONWERSATORIUM		Liczba godzin
Ć1	Wprowadzenie do tematyki teorii kryminologicznych.	2
Ć2	Podstawowe nurty w szkole antropologicznej (np. teoria C. Lobroso).	2

Ć3	Podstawowe nurty w szkole socjologicznej (np. teorie K. Mertona, T. Sellina, T. Hirscha).	2
Ć4	Podstawowe nurty w szkole psychologicznej (np. teorie Z. Freuda, K. Lorenza, E. Fromma).	2
Ć5	Podstawowe nurty w tzw. nowej kryminologii.	2
Ć6	Metody i sposoby badania zjawiska przestępczości.	2
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Dyskusja
2.	Praca w grupach
3.	Studium przypadków
4.	Prezentacja multimedialna

**METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F	PEU_W01, PEU_W012 PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01	Obserwacja i ocena aktywności na zajęciach. Wypowiedź ustna, dotycząca odpowiedzi na pytania dotyczące literatury przedmiotu zadawane w trakcie wykładu. Dyskusja nad studium przypadków oraz przygotowanie z przedstawienie prezentacji multimedialnej z analizy studium przypadków
P	PEU_W01, PEU_W012 PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01	Średnia ocena z ocen obejmujących wszystkie oceny formujące

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY
OŚIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student potrafi wymienić podstawowe powiązania kryminologii z innymi naukami, takimi jak psychologia, socjologia, psychiatria, statystyka, pedagogika resocjalizacyjna i nauki penalne.	Student potrafi wymienić podstawowe powiązania kryminologii z innymi naukami, takimi jak psychologia, socjologia, psychiatria, statystyka, pedagogika resocjalizacyjna i nauki penalne oraz potrafi wyjaśnić, jak każda z wymienionych nauk (psychologia, socjologia, psychiatria, statystyka, pedagogika resocjalizacyjna, nauki penalne) przyczynia się do rozwoju kryminologii, potrafi podać konkretne przykłady zastosowania wiedzy z innych nauk w kryminologii.	Student posiada szczegółową i zaawansowaną wiedzę o powiązaniach kryminologii z innymi naukami, potrafi szczegółowo opisać, jak każda z tych nauk integruje się z kryminologią i jakie są jej najnowsze osiągnięcia w tym zakresie. Ponadto, student wykazuje wysoką umiejętność krytycznego podejścia do literatury i badań z zakresu kryminologii oraz powiązanych nauk. Potrafi ocenić skuteczność różnych teorii i metod.
PEU_W02	Student potrafi wymienić podstawowe aspekty społeczno-polityczno-ekonomicznego podłoża zjawisk przestępnych i patologicznych oraz zna podstawowe koncepcje dotyczące biologicznych, psychologicznych i społecznych podstaw zachowania człowieka.	Student potrafi wyjaśnić, jak społeczno-polityczno-ekonomiczne czynniki wpływają na zjawiska przestępne i patologiczne, i zna różne teorie w tym zakresie oraz potrafi podać konkretne przykłady zjawisk przestępnych i patologicznych wynikających z różnych czynników społeczno-polityczno-ekonomicznych oraz omówić ich konsekwencje.	Student posiada szczegółową i zaawansowaną wiedzę na temat społeczno-polityczno-ekonomicznych czynników wpływających na zjawiska przestępne i patologiczne, potrafi szczegółowo omówić najnowsze teorie i badania w tym zakresie. Ponadto, student potrafi krytycznie ocenić różne teorie i badania dotyczące biologicznych, psychologicznych i społecznych podstaw zachowania człowieka oraz konsekwencji tych zachowań.
PEU_U01	Student potrafi wyjaśnić przebieg procesów społeczno-gospodarczo-politycznych oraz ich wpływ na przestępczość i patologie społeczne. =	Student potrafi wyjaśnić przebieg procesów społeczno-gospodarczo-politycznych oraz ich wpływ na przestępczość i patologie społeczne. Potrafi prawidłowo interpretować uzyskiwane dane dotyczące skali przestępczości.	Student potrafi wyjaśnić przebieg procesów społeczno-gospodarczo-politycznych oraz ich wpływ na przestępczość i patologie społeczne. Potrafi prawidłowo interpretować uzyskiwane dane dotyczące skali przestępczości i wyjaśniać treść przepisów prawnych dotyczących kluczowych instytucji prawa karnego.

PEU_U02	Student potrafi wskazać środowiskowe podstawy wychowania i rozwoju jednostki.	Student potrafi wskazać środowiskowe podstawy wychowania i rozwoju jednostki. Potrafi wskazać czynniki o charakterze psychologicznym wpływające na zachowania przestępcze.	Student potrafi wskazać środowiskowe podstawy wychowania i rozwoju jednostki. Potrafi wskazać czynniki o charakterze psychologicznym wpływające na zachowania przestępcze. Potrafi umiejętnie praktycznie posługiwać się aparatem pojęciowym dotyczącym opisywania i charakteryzowania przestępczości jako zjawiska społecznego oraz problemu dla systemu prawnego.
PEU_K01	Student potrafi uzupełniać nabytą wiedzę a także rozwijać ją interdyscyplinarnie.	Student potrafi uzupełniać nabytą wiedzę i umiejętności, a także rozwijać ją interdyscyplinarnie.	Student potrafi samodzielnie uzupełniać nabytą wiedzę i umiejętności, a także rozwijać ją interdyscyplinarnie.

**MACIERZ POWIĄZANIA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU TEORIE KRYMINOLOGICZNE
Z EFEKTAMI UCZENIA SIĘ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA**

Przedmiotowy efekt uczenia się	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_W02	C1, C2, C3	K1, K2, K3, K4, K5, K6	1,2,3,4
PEU_W02	K_W05	C1, C2, C3	K1, K2, K3, K4, K5, K6	1,2,3,4
PEU_U01	K_U02, K_U03	C1, C2, C3	K1, K2, K3, K4, K5, K6	1,2,3,4
PEU_U02	K_U02, K_U04	C1, C2, C3	K1, K2, K3, K4, K5, K6	1,2,3,4
PEU_K01	K_K01	C1, C2, C3	K1, K2, K3, K4, K5, K6	1,2,3,4

LITERATURA PODSTAWOWA
"Wprowadzenie do kryminologii: Teorie, metody i zachowania przestępcze" (11. wydanie), Frank E. Hagan i Leah E. Daigle, Wydawnictwo: SAGE Publications, Rok wydania: 2023, ISBN: 9781544398952
"Kryminologia: Teorie, wzorce i typologie" (13. wydanie), Larry J. Siegel, Wydawnictwo: Cengage Learning, Rok wydania: 2021, ISBN: 9780357624738
M. Kuć, Kryminologia, seria Skrypty Becka, Warszawa, 2015

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

B. Hołyst, Kryminologia, Warszawa 2016.

"Kryminologia" (3. wydanie), Tim Newburn, Wydawnictwo: Routledge, Rok wydania: 2017, ISBN: 9781138643130

"The Oxford Handbook of Criminological Theory", Redaktorzy: Francis T. Cullen, Pamela Wilcox, Wydawnictwo: Oxford University Press, Rok wydania: 2012, ISBN: 9780199747238